

Veiviser til ressurs- og miljøstatistikk

2013

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Veiviser til ressurs- og miljøstatistikk 2013

Veiviseren inneholder et utvalg av statistikkene utgitt siste året av Statistisk sentralbyrå.

Utvalgte data fra andre nasjonale og internasjonale kilder er også inkludert. Veiviseren fungerer dels som en oversikt og dels som en veiviser til mer omfattende beskrivelser og statistikk i nyhetsartikler, fagrapporter og statistikkbanken.

Tilgang og bruk av naturressurser

Energi.....	3
Jordbruk	8
Skog.....	10
Vilt	11
Fisk	12
Vann.....	13
Areal.....	14

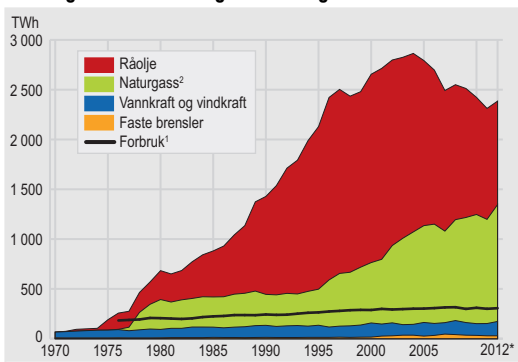
Forurensning og miljøproblemer

Klima	18
Luftforurensning	24
Støy.....	29
Helse- og miljøfarlige stoffer	30
Vannforurensning	31
Avfall	33

Standardtegn

Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpige tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimalskilletegn	,

Uttak og forbruk¹ av energivarer i Norge

¹ Inkludert energinæringene og energibærere brukt som råstoff, ekskludert utenriks sjøfart.

² Inkludert faklet naturgass.

Kilde: Energistatistikk, Statistisk sentralbyrå, Oljedirektoratet og NVE.

Produksjon av olje, gass og kull i verdens største produsentland. 2012*

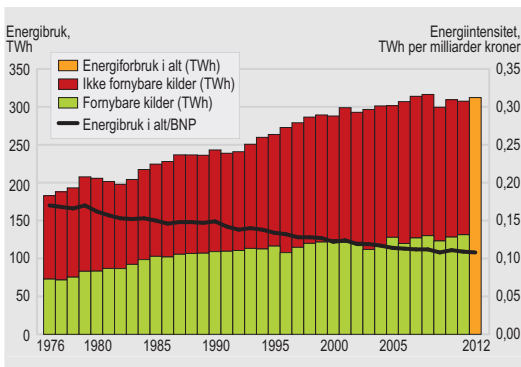
	I alt		Olje Mill. tonn	Gass Mill. tonn o.e.	Kull Mill. tonn o.e.
	Mill. tonn o.e.	Prosent- andeler			
Verden	11 070	100,0	4 249	2 855	3 966
1. Kina	2 187	19,8	206	90	1 891
2. USA	1 463	13,2	407	558	498
3. Russland	1 260	11,4	522	539	199
4. Saudi Arabia	633	5,7	556	78	0
5. Indonesia	361	3,3	44	67	249
6. Canada	350	3,2	186	130	34
7. India	335	3,0	43	33	258
8. Iran	324	2,9	189	134	1
9. Australia	308	2,8	23	52	233
10. Qatar	224	2,0	82	142	0
11. Forente Arabiske Emirater	209	1,9	166	43	0
14. Norge	188	1,7	89	98	1

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/energiregn/ http://www.ssb.no/ogprodre/
IEA	http://www.iea.org

Samlet energibruk¹ per enhet brutto nasjonalprodukt (BNP²) og energibruk (TWh) fordelt på fornybare og ikke-fornybare kilder

¹ Inklusive energibruk i energinæringene (også faking) og energibærere brukt som råstoff.

² BNP i faste priser (2012-kroner). Utenriks sjøfart ikke inkludert.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energibruk per innbygger. Utvalgte land. kWh

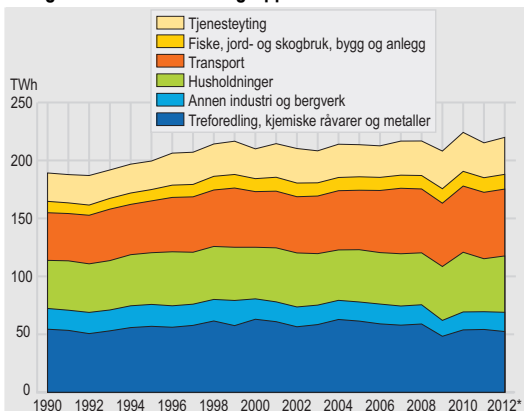
	1990	2000	2011
Verden	19 510	19 395	22 144
EU-27	40 649	40 989	38 609
Island	96 234	129 617	211 091
USA	89 939	94 589	82 511
Finland	66 882	73 172	75 795
Norge	58 190	68 265	66 749
Sverige	64 794	62 982	60 981
Japan	41 761	48 042	42 418
Danmark	39 687	41 017	37 972
Kina	9 012	10 808	23 845
India	4 259	5 097	7 093

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/energi-og-industri/artikler-og-publikasjoner/fakta-om-energi http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/viktige-signaler-om-samfunnet--117152
IEA	http://www.iea.org/

Energibruk i ulike forbrukergrupper¹

¹ Ekskl. energi brukt i energiproduiserende næringer og energi brukt som råstoff.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energibruk i ulike forbrukergrupper¹. Prosent

	1990	2000	2011*	2012*
Energibruk i alt	100	100	100	100
Treforedling, kjemiske råvarer og metaller	29	30	25	24
Annen industri og bergverk	9	8	7	8
Husholdninger	22	21	21	22
Transport	22	23	27	26
Fiske, jord- og skogbruk, bygg og anlegg	5	5	6	6
Tjenesteyting	13	12	14	14

¹ Ekskl. energi brukt i energiproduiserende næringer og energi brukt som råstoff.

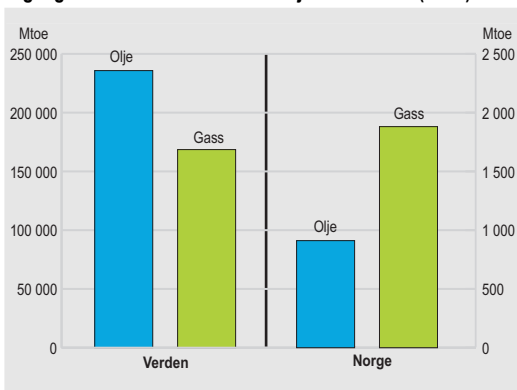
Kilde: Energibalansen, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/energiregn/>

Påviste reserver av olje og naturgass i verden og Norge ved utgangen av 2012. Millioner tonn oljeequivalenter (Mtoe)

Kilde: BP – Statistical Review of World Energy 2013.

Verdens påviste reserver av fossile energivarer

	Olje Mrd. fat	Gass Billioner m ³	Kull Mrd. tonn
Verden per 31. desember 1992	1 039,3	117,6	..
Verden per 31. desember 2002	1 321,5	154,9	..
Verden per 31. desember 2012	1 668,9	187,3	860,9
Nord-Amerika ¹	220,2	10,8	245,1
Latin- og Mellom-Amerika	328,4	7,6	12,5
Europa inkl. tidligere Sovjetunionen	140,8	58,4	304,6
Midtøsten	807,7	80,5	1,2
Afrika	130,3	14,5	31,7
Asia og Oceania	41,5	15,5	265,8
Norge ²	7,5	2,1	0,0

¹ Nord-Amerika inkluderer Mexico.

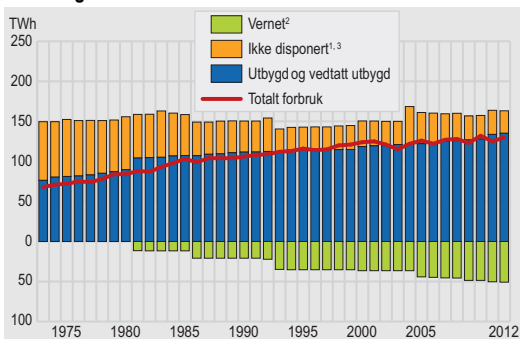
² Norske kullreserver på Svalbard var om lag 11 millioner tonn i 2012.

Kilde: BP - Statistical Review of World Energy 2013 og Store Norske Spitsbergen Kulkompani - Årsrapport 2012.

Mer informasjon

BP	http://www.bp.com
Store Norske Spitsbergen Kulkompani	http://www.snsk.no

Vannkraftpotensialet fordelt på utbygd, ikke disponert og vernet og faktisk forbruk av elektrisitet

¹ Inkluderer forhåndsmeldte og konsesjon søkt. ² Vassdrag som er varig vernet av Stortinget er ikke med i tallene før 1981. ³ Den store økningen i 2004 skyldes at små kraftverk mellom 50 kW og 10 000 kW er tatt med i potensialet.

Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Kraftutveksling mellom Norge og andre land. GWh

	1990	2000	2010	2011	2012
Fra Norge til andre land					
I alt	16 401	20 529	7 123	14 329	22 006
Sverige	12 329	15 763	4 174	7 106	10 601
Danmark	3 958	4 634	1 459	3 600	5 457
Nederland	0	0	1 377	3 492	5 870
Finland	114	131	114	131	78
Til Norge fra andre land					
I alt	408	1 474	14 673	11 255	4 190
Sverige	399	919	7 993	7 026	3 186
Danmark	7	146	4 056	2 413	674
Nederland	0	0	2 259	1 489	90
Russland	0	236	209	199	150
Finland	2	174	156	127	90
Netto eksport fra Norge	15 993	19 055	-7 549	3 074	17 816

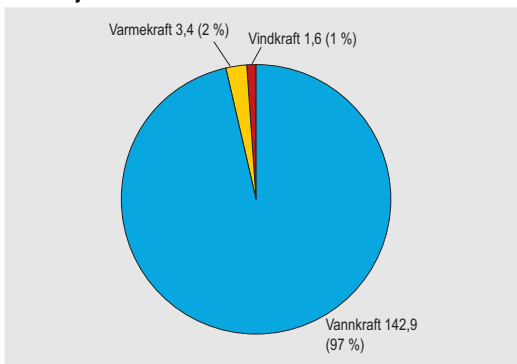
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/elektrisitetaar/>
<http://www.ssb.no/muh/>

Produksjon av elektrisitet. 2012. TWh

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energibruk i husholdninger, per husholdning og per person¹. kWh

	1990	1995	2000	2005	2011*
Energibruk per husholdning	23 594	24 098	22 795	22 172	20 499
Elektrisitet	17 300	18 779	17 836	16 802	16 095
Fyringsolje, parafin, LPG	2 851	1 908	1 414	1 234	709
Ved	3 239	3 231	3 407	3 890	3 318
Kull, gass, fjernvarme	203	181	138	246	377
Energibruk per person	9 762	10 219	9 882	9 742	9 112

¹ Energibruk til boliger og hytter. Ekskl. energiforbruk til privatbiler og redskaper utendørs.

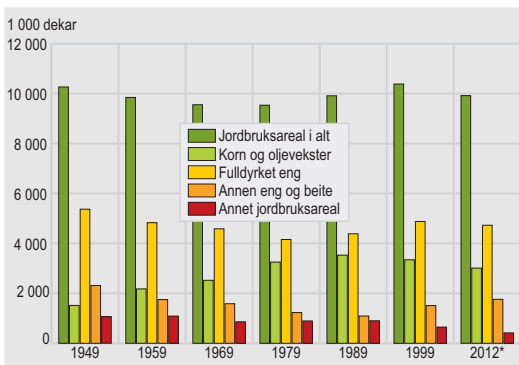
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/elektrisitet/>
<http://www.ssb.no/elektrisitetaar/>
<http://www.ssb.no/energi-og-industri/statistikker/energiregn/aar>

Jordbruksareal i drift

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andel av totalt jordbruksareal som er økologisk drevet eller under omlegging til økologisk drift i de nordiske landene. Prosent av jordbruksarealet

	Norge	Sverige	Danmark	Finland
1991	0,2	1,0	0,6	0,3
1995	0,6	2,6	1,4	2,1
2000	2,0	5,4	6,0	6,6
2005	4,2	6,9	5,4	6,5
2010	5,7	14,2	6,4	7,5
2012*	5,6	15,7	6,8	8,7

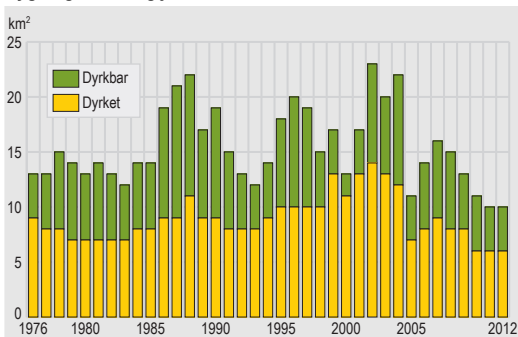
Kilde: Norge: Debio og Statistisk sentralbyrå, Sverige: KRAV, Statistiska centralbyrån og Jordbruksverket, Danmark: Plantedirektoratet og Danmarks Statistik, Finland: KTTK, Evira og Tike.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/stjord/>

Irreversibel avgang av dyrket og dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven og jordloven

Kilde: Statens landbruksforvaltning og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Samlet gjødselmengde nitrogen og fosfor fra handels¹- og husdyrgjødsel. Tonn

	Nitrogen		Fosfor	
	Handelsgjødssel	Husdyrgjødssel	Handelsgjødssel	Husdyrgjødssel
1990	110 418	51 945	16 002	14 795
2000	107 410	48 356	13 325	14 144
2005	106 882	51 657	12 660	14 647
2008	116 351	51 618	13 403	14 286
2009	82 549	51 458	7 071	14 709
2010	83 081	50 479	7 669	14 179
2011	96 851	48 917	8 901	13 671
2012	95 767	49 171	8 565	13 741

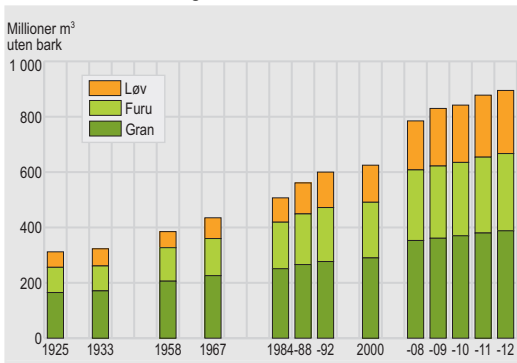
¹ Handelsgjødssel gjelder omsatt mengde fra grossister og importører. Tallene for 2008, 2009 og 2010 er påvirket av hamstring pga. forventet sterk prisøkning i 2009.

Kilde: Mattilsynet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/kofola/
Mattilsynet	http://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/gjodssel_jord_og_dyrkingsmedier/mineralgjodssel_og_kalk/

Volum av stående skog¹

¹ Fra og med takstperioden 2005-2009 inngår også skog over barskoggrensa.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Landsskogtakseringen.

Skogareal og annet trebevakst areal i utvalgte europeiske land

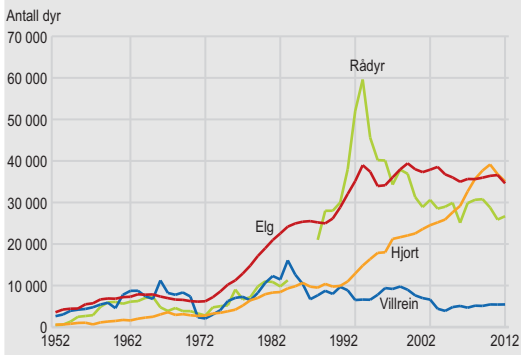
	Skogareal. 1 000 km ²	Trebevakst areal. 1 000 km ²	Skog per innbygger. Dekar
Norge	101	27	21,1
Sverige	282	30	30,6
Finland	222	11	41,8
Danmark	5	0	0,9
Storbritannia	29	0	0,5
Tyskland	111	0	1,4
Frankrike	160	16	2,6
Spania	182	96	4,0

Kilde: The Global Forest Resources Assessment 2010, FAO.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/lst/
FAO	http://www.fao.org/forestry/fra/en/

Antall felte elg, hjort, villrein og rådyr

Gjennomsnittlig antall drepte rovdyr per år

	Ulv	Bjørn	Jerv	Gaupe
1866-1875	42	122	59	157
1926-1935	4	3	12	4
1966-1975	-	-	17	43
1996-2005	4	5	37	87
2006/2007	2	4	79	82
2007/2008	5	13	77	111
2008/2009	5	12	90	136
2009/2010	8	18	89	147
2010/2011	13	10	105	157
2011/2012	9	16	112	92
2012/2013	8	13	157	92

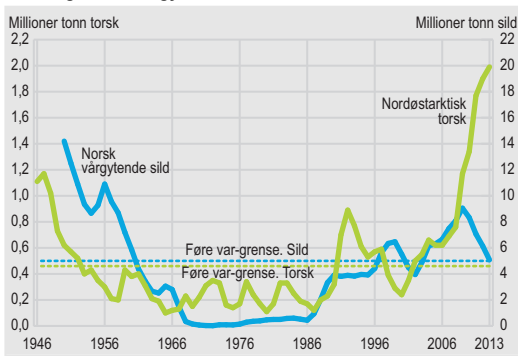
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/rovdyravg/>
<http://www.ssb.no/elgjakt/>
<http://www.ssb.no/hjortejakt/>
<http://www.ssb.no/reinjakt/>
<http://www.ssb.no/srjakt/>

Gytebestand og føre-var-grense (Bpa) for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild

Kilde: Det internasjonale havforskningsrådet – ICES.

Fangstmengde etter hovedgrupper av fiskeslag. Salg av oppdrettet laks og ørret. 1 000 tonn

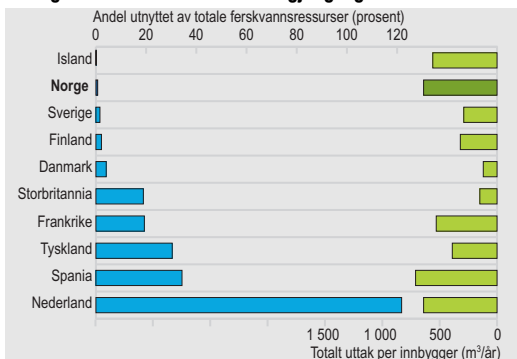
	1980	1990	2000	2012*
Fiskerier. Fisk og skalldyr, i alt	2 400	1 592	2 699	2 140
Pelagisk fisk	1 703	1 101	2 079	1 235
Torsk og torskeartet fisk	599	315	479	729
Flatfisk og bunnfisk	27	88	63	53
Annen fisk	21	15	8	3
Skalldyr og bløtdyr	50	73	71	119
Oppdrett, laks og ørret	8	150	489	1 312

Kilde: Fiskeridirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fiskeri/ http://www.ssb.no/fiskeoppdrett/
Eksterne kilder	http://www.fiskeridir.no/ http://www.imr.no http://www.ices.dk

Andel utnyttede ferskvannsressurser og uttak per innbygger. Utvalgte land. 2010 eller senest tilgjengelige år

Kilde: OECD.

Kommunal vannforsyning

		2005	2011	2012
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning	Prosent	84,7	84,1	84,8
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett	Millioner kubikkmeter	..	740	724
Andel til husholdningsforbruk (boliger/leiligheter)	Prosent	..	41	41
Andel til husholdningsforbruk (hytter/fritidsbolig)	Prosent	..	2	2
Andel til industri	Prosent	..	13	8
Andel til tjenesteytende næringer	Prosent	..	6	11
Andel til primærnæringer (jordbruk/skogbruk/fiske)	Prosent	..	3	3
Andel til annet forbruk	Prosent	..	4	4
Andel lekkasje	Prosent	..	32	32
Gjennomsnittlig husholdningsforbruk	Liter/person · døgn	202	209	199

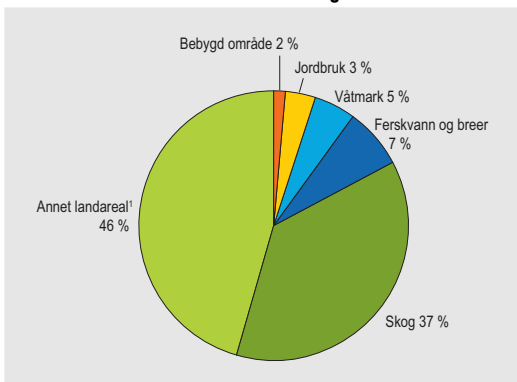
Kilde: KOSTRA.

Mer informasjon

Siste publisering

http://www.ssb.no/vann_kostr/

Arealressurser etter hovedklasser. Norges hovedland

¹ Annet landareal består av åpen fastmark, bart fjell, grus og blokkmark.

Kilde: Kartverket, Norsk institutt for skog og landskap og Statistisk sentralbyrå.

Samlet areal og arealfordelinger¹. 2013. km²

	I alt	Arealfordeling land/vann		Arealfordeling fastland/øyer	
		Land	Ferskvann	Fastland	Øyer i saltvann
Kongeriket Norge	385 178	365 268	19 910	301 483	83 672
Hovedlandet	323 779	304 270	19 509	301 483	22 275
Svalbard	61 022	60 627	395	.	61 020
Jan Mayen	377	371	6	.	377

¹ Tallene for land/ferskvann er kvalitetsjustert og summen av disse avviker noe fra summen av fordelingen fastland/øyer i saltvann.

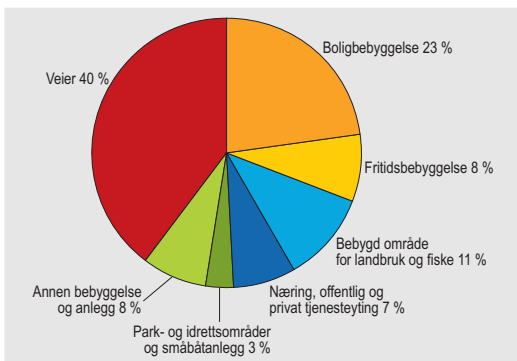
Kilde: Kartverket.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/arealdekke/
Kartverket	http://www.kartverket.no/

Areal

Andel bebygd areal etter arealbruksklasse. Norges hovedland. 2011

Kilde: Kartverket, Norsk institutt for skog og landskap og Statistisk sentralbyrå.

Areal og bosatte i tettsteder. Hele landet, per 1. januar

	Tettstedsareal. km ²	Bosatte i tettsteder	Andel av befolkningen bosatt i tettsteder. Prosent
2000	2 139	3 396 382	76
2002	2 194	3 474 623	77
2003	2 225	3 514 417	77
2004	2 218	3 536 454	77
2005	2 219	3 560 137	77
2006	2 263	3 607 813	78
2007	2 294	3 655 391	78
2008	2 334	3 722 786	79
2009	2 340	3 780 068	79
2011	2 403	3 899 115	79
2012	2 423	3 958 038	79

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

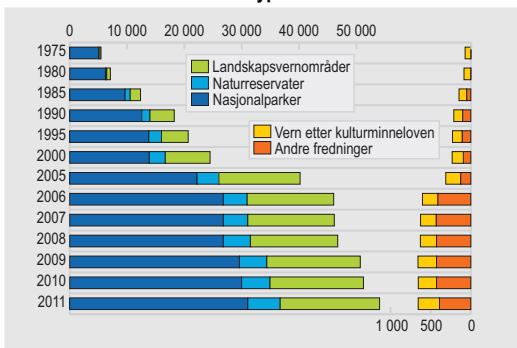
Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/befteft/>
<http://www.ssb.no/arealstat/>

Areal

Vernede områder¹ etter vernetype. km². 31. desember

¹ Områdene på Svalbard er fredet med hjemmel i svalbardmiljøloven. De er ikke tatt med i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Miljødirektoratet og Riksantikvaren.

Areal i strandsonen etter tilgjengelighet og bruk. Kommunegruppe. 1. januar 2012. Prosent

	Potensielt tilgjengelige arealer		Areal til bygninger og installasjoner		
	Mindre enn 25 grader terreng-helning	Med 25 grader terreng-helning eller mer	Bygnings-nært areal < 50 m fra bygning	Dyrket mark	Vei- og jernbane-areal
Alle kommuner	49,4	19,8	16,7	11,8	2,3
Oslofjordområdet ¹	34,2	5,1	51,5	5,8	3,5
Områder med stort arealpress ¹	43,6	11,7	29,2	12,8	2,7
Områder med mindre arealpress ¹	51,4	22,2	12,3	11,9	2,1

¹ Regjeringens forvaltningsområder for strandsonen.

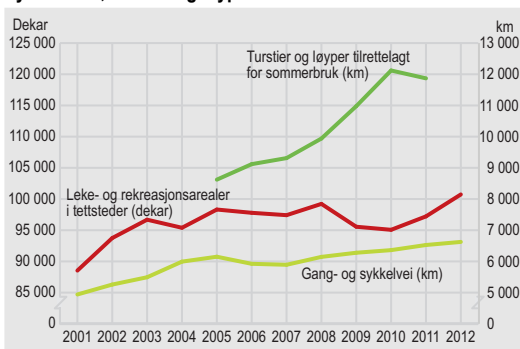
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/strandsone/>
<http://www.ssb.no/arealvern/>
<http://www.ssb.no/fysplan/>

Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. Lengde gang- og sykkelveier, turstier og løyper med kommunalt driftsansvar

Kilde: KOSTRA (KOMMUNE-STAT-RApportering).

Dispensasjonspraksis i kommunal saksbehandling¹. 2001 og 2012

Område- og tiltakstype	År	Antall søknader om dispensasjon innvilget	Andel søknader om dispensasjon innvilget. Prosent
Nye bygninger i landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder)	2001	3 646	74
	2012	1 496	87
Nye bygninger i områder med byggeforbud langs ferskvann	2001	269	80
	2012	440	88
Nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø	2001	1 096	67
	2012	1 101	86
Dispensasjoner for motorferdsel i utmark	2001	11 863	94
	2012	14 334	95

¹ For 2001 gjelder tallene kun kommuner som har rapportert, ca 80 prosent av alle kommuner.

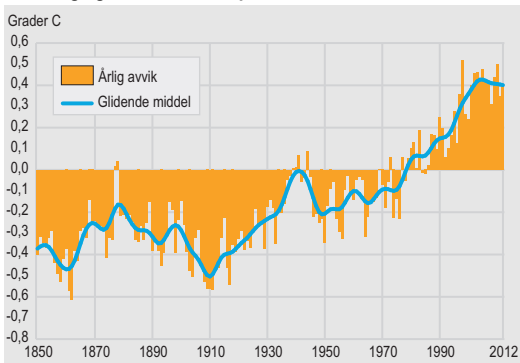
Kilde: KOSTRA.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/fysplan/>
http://www.ssb.no/miljo_kostr/

Utvikling i global middeltemperatur¹

¹ Avvik i forhold til normalverdien for perioden 1961-1990.

Kilde: Climate Research Unit - University of East Anglia og Hadley Centre - UK Meteorological Office.

CO₂-utslipp i utvalgte land. 2011

	CO ₂ -utslipp 2011. Millioner tonn	Endring fra 1990. Prosent	CO ₂ -utslipp per innbygger 2011. Tonn
USA	5 604	9,9	18,0
Russland	1 684	-32,6	11,8
Japan	1 241	8,7	9,7
Tyskland	798	-23,4	9,8
Storbritannia	465	-21,3	7,4
Frankrike	363	-9,0	5,7
Ukraina	305	-57,5	6,7
Finland	56	-0,3	10,5
Sverige	49	-14,4	5,2
Danmark	45	-16,3	8,1
Norge	45	28,2	9,0

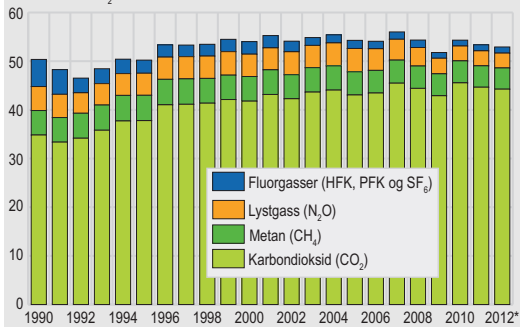
Kilde: FN (UNFCCC og UNSD).

Mer informasjon

Temperatur	http://hadobs.metoffice.com/hadcrut3/diagnostics/global/nh+sh/
Utslipp	http://unfccc.int/ghg_data/ghg_data_unfccc/ghg_profiles/items/4625.php
	http://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/dyb2011/Table03.pdf

Utvikling i norske klimagassutslipp

Millioner tonn CO₂-ekvivalenter

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av klimagasser etter kilde. Mill. tonn CO₂-ekvivalenter

	1990	2000	2010	2012*
I alt	50,4	54,0	54,3	52,9
Olje- og gassutvinning	7,7	12,6	13,9	13,7
Industri og bergverk	19,1	17,1	12,0	11,8
Energiforsyning	0,3	0,5	2,4	1,6
Oppvarming i andre næringer og husholdninger	2,6	1,8	1,9	1,4
Veitrafikk	7,8	8,5	10,1	10,1
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	5,6	6,3	7,1	7,4
Jordbruk	5,0	5,0	4,5	4,5
Andre kilder	2,2	2,2	2,4	2,5

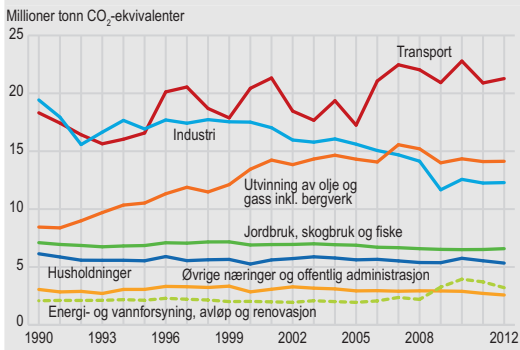
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/klimagassn/>

Utslipp av klimagasser etter næringer og husholdninger

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Husholdningenes og de enkelte næringenes bidrag til totale klimagassutslipp og produksjon. 2012*

	Utslipp av klimagasser. Prosent	Produksjon. Prosent
Jordbruk, skogbruk og fiske	10	2
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	22	13
Industri	19	17
Energi- og vannforsyning, avløp og renovasjon	5	2
Transport, inkl. utenriks sjøfart og luftfart	32	8
Øvrige næringer og offentlig administrasjon	4	58
Husholdninger	8	.

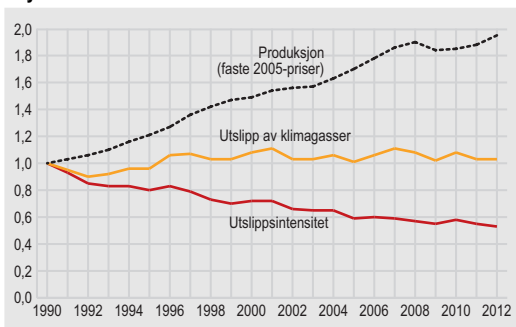
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/nrmiljo/>
<http://www.ssb.no/knr/>

Utslippsintensitet¹, utslipp av klimagasser og produksjon knyttet til norsk økonomisk aktivitet^{2, 3}. Indeks 1990=1

¹ Utslippsintensitet er et uttrykk for forholdet mellom utslipp til luft og aktivitetsnivå, og uttrykkes her i CO₂-ekvivalenter per millioner kroner produksjon (i faste priser). ² Utslipp av klimagasser fra norsk økonomisk aktivitet skiller seg fra de nasjonale utslippstallene som publiseres av Statistisk sentralbyrå, ved at utenriks sjøfart og luftfart er inkludert. ³ Ekskl. husholdningene.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslippsintensitet for klimagasser knyttet til norsk økonomisk aktivitet, etter næring. Tonn CO₂-ekvivalenter per million kroner produksjon

	1990	2000	2011	2012*
Totalt for næringer	31,2	22,5	17,0	16,4
Jordbruk, skogbruk og fiske	181,3	128,2	92,9	86,0
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	31,4	27,2	28,2	28,8
Industri	53,6	35,8	20,4	20,1
Energi- og vannforsyning, avløp og renovasjon	38,3	29,9	46,9	37,2
Transport	99,9	83,7	81,0	79,1
Øvrige næringer og offentlig administrasjon	3,2	2,0	1,3	1,2

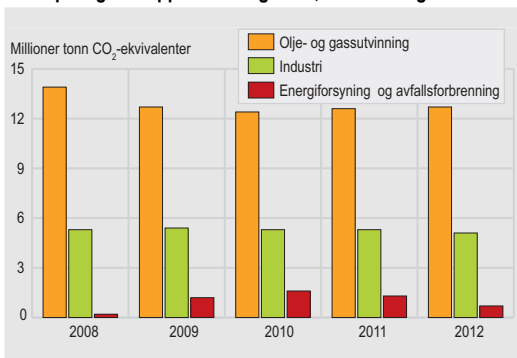
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/nrmiljo/>

Kvotepliktige utslipp¹ av klimagasser, etter næring

¹ Utslipp fra bedrifter som er underlagt klimakvoteforskriften.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kvotepliktige utslipp og vederlagsfrie klimakvoter. Totalt for perioden 2008-2012. Millioner tonn CO₂-ekvivalenter

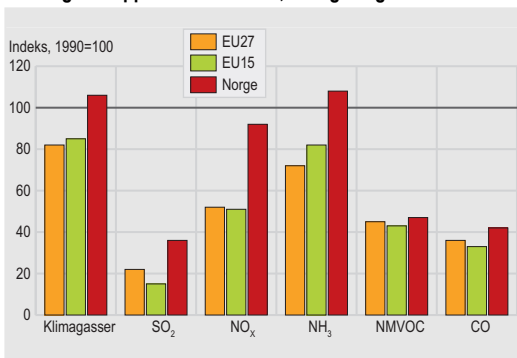
	Kvotepliktige utslipp	Vederlagsfrie kvoter
Kvotepliktige bedrifter, i alt	95,6	40,2
Kvotepliktige bedrifter uten vederlagsfri tildeling	57,7	-
Kvotepliktige bedrifter med vederlagsfri tildeling	38,0	40,2
Olje og gass, bedrifter med vederlagsfri tildeling	6,6	5,8
Industri, bedrifter med vederlagsfri tildeling	26,4	31,3
Nærings-, drikkevare- og tobakksindustri	0,4	0,5
Trelast, trevare- og papirvareindustri	1,8	2,4
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri, metallindustri, produksjon av metaller	16,5	19,7
Gummivare- og plastindustri, mineralproduktindustri	7,7	8,7
Energiforsyning og avfallsforbrenning, med vederlagsfri tildeling	5,0	3,2

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/fire-av-ti-klimakvoter-gratis
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Klima/Klimanorge/Tiltak-og-virkemidler/Nasjonalt-kvotestystem/

Endring i utslipp fra 1990 til 2011, EU og Norge

Kilde: Det europeiske miljøbyrået (EEA) og Statistisk sentralbyrå.

Norske utslipp av karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O), endring (prosent) og GWP-verdi¹ for gassene

	CO ₂ Mill. tonn	CH ₄ 1 000 tonn	N ₂ O 1 000 tonn
1990	34,8	239,5	15,9
1995	37,8	247,6	14,6
2000	41,8	240,8	14,8
2005	43,1	226,8	15,4
2010	45,5	215,3	9,8
2012*	44,3	207,5	9,8
Endring 1990-2012 (prosent)	27,0	-13,4	-38,2
GWP-verdi	1	21	310

¹ GWP-verdien (Global Warming Potential) for en gass er påvirkningen på drivhuseffekten sammenliknet med CO₂-påvirkningen.

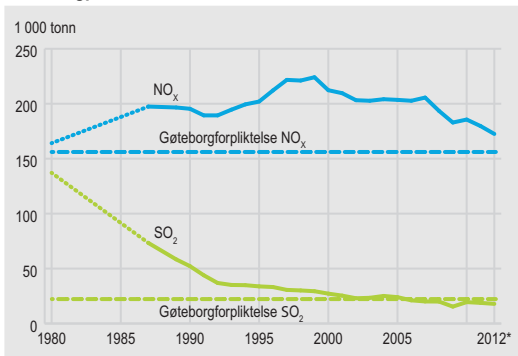
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Eksterne kilder	http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2013 http://www.eea.europa.eu/publications/eu-emission-inventory-report-lrtap

Luftforurensning

Utslipp av NO_x og SO₂ og utslippsforpliktelser under Gøteborgprotokollen

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av NO_x og SO₂ etter kilde. 1 000 tonn

	1980	1990	2000	2012*
NO_x, i alt	164	195	212	173
Olje- og gassutvinning	12	27	45	51
Industri og bergverk	26	24	24	19
Veitrafikk	50	65	52	36
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	69	74	87	62
Andre kilder	7	5	4	4
SO₂, i alt	136	52	27	18
Industri og bergverk	106	37	20	12
Energiforsyning	1	1	1	1
Oppvarming i andre næringer og husholdninger	12	3	1	1
Veitrafikk	4	3	0	0
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	13	7	3	3
Andre kilder	0	0	0	1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

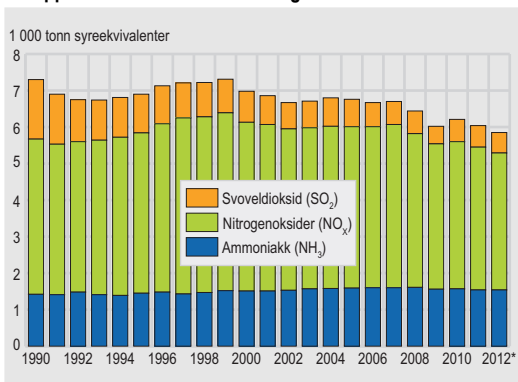
Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/agassn/>

Luftforurensning

Utslipp av forsurende stoffer i Norge¹

¹ Syreekvivalenter = samlet forsurende effekt av SO₂, NO_x og NH₃.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av SO₂ og NO_x per innbygger. Utvalgte land

	SO ₂ kg per innbygger		NO _x kg per innbygger	
	1990	2011	1990	2011
Storbritannia	65	6	50	17
Tyskland	67	5	36	16
Finland	53	11	65	28
Sverige	12	3	31	15
Danmark	34	2	53	23
Norge	12	4	45	36

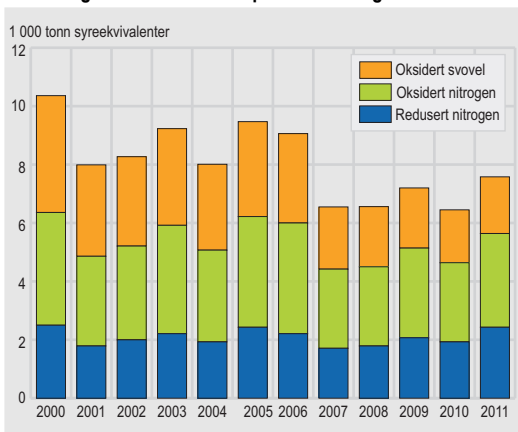
Kilde: EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme): «Emissions as used in EMEP models» og FN (befolkningstall).

Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/agassn/>

EMEP <http://www.ceip.at/>

Avsetning av forsurende komponenter i Norge

Kilde: EMEP.

Import av ozonnedbrytende stoffer til Norge. ODP-tonn^{1,2}

	ODP-tonn
1986	2 911,0
1990	2 196,0
1995	97,1
2000	60,3
2005	14,8
2010	2,0
2011	0,0
2012	1,5

¹ De ulike stoffene har forskjellig ozonnedbrytende potensial (ODP), og stoffene er her vektet med sine spesifikke ODP-faktorer før summering.

² Fra 2010 er det generelt ikke lenger lov å importere ozonreduserende stoffer, men det er noen unntak, blant annet til bruk i laboratorier, til analyse og til kritisk bruk innen luftfart.

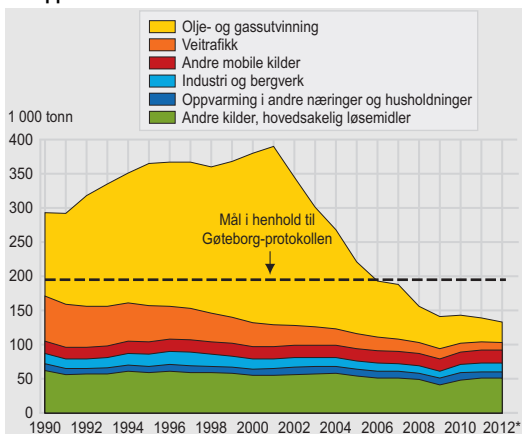
Kilde: Miljødirektoratet.

Mer informasjon

EMEP	http://www.emep.int/publ/reports/2013/Country_Reports/report_NO.pdf
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Klima/Ozonlaget/Ozonreduserende-stoffer/

Luftforurensning

Utslipp av NMVOC¹ etter kilde

¹ NMVOC = Flyktige organiske forbindelser unntatt metan.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av karbonmonoksid (CO) etter kilde. 1 000 tonn

	1990	2000	2005	2012*
I alt	747	520	397	298
Olje- og gassutvinning	6	8	9	11
Industri og bergverk	67	41	26	16
Energiforsyning	1	1	3	5
Oppvarming i andre næringer og husholdninger	177	178	156	132
Veitrafikk	434	228	140	68
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	63	63	63	66
Jordbruk	-	-	-	-
Andre kilder	1	1	0	0

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

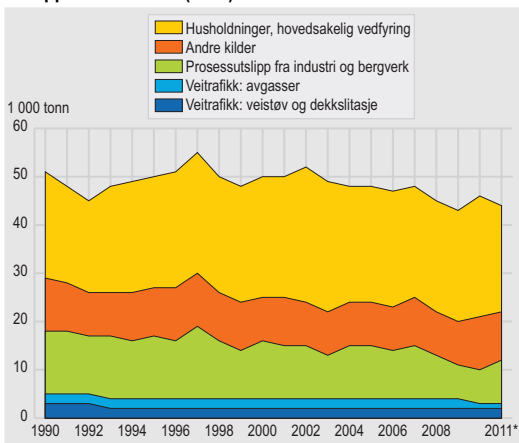
Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/agassn/>

Luftforurensning

Utslipp av svevestøv (PM₁₀) etter kilde

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp til luft av tungmetaller. kg

	1990	1995	2000	2011*
Bly	188 738	24 594	9 841	6 182
Kvikksølv	1 423	795	683	409
Kadmium	1 174	1 047	778	578
Kobber	25 743	22 900	23 694	28 869
Krom	12 793	11 353	8 702	2 710
Arsen	3 508	3 300	2 900	1 749

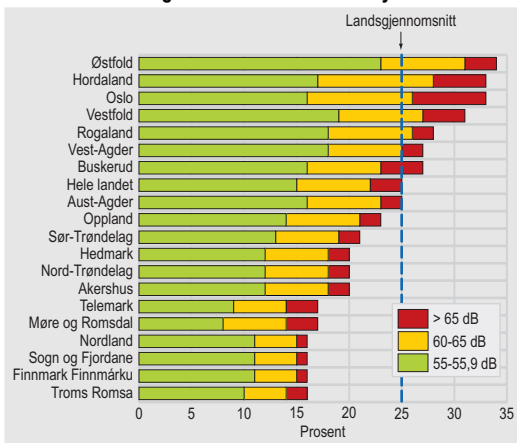
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/milgiftn/>

Andel av befolkningen utsatt for veitrafikkstøy. 2011

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Vegdirektoratet.

Støyplageindeks (SPI) etter kilde¹

	SPI 2011	Andel 2011. Prosent	Endring 1999-2011. Prosent
I alt – alle identifiserte kilder	452 900	100	-4
Veitrafikk	325 300	72	-2
Industri	23 300	5	-10
Annen næringsvirksomhet	14 200	3	-7
Luftfart	27 700	6	-4
Jernbane	24 300	5	-28
Andre kilder ²	38 000	8	...

¹ SPI beregnes ved å multiplisere antall eksponerte personer innen hvert lydnivå med gjennomsnittlig plagegrad for det aktuelle lydnivået. ² Bygg- og anleggsvirksomhet, motorsportbaner og skytebaner.

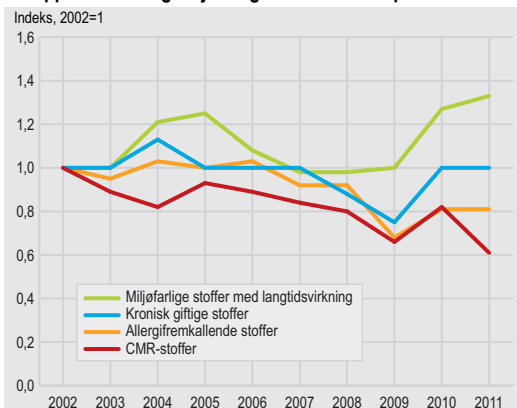
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/flere-stoyutsatte
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Stoy/

Helse- og miljøfarlige stoffer

Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer fordelt på fareklasser

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer, fordelt på fareklasser¹. 1 000 tonn

	2002	2005	2011
Bruk			
CMR-stoffer ²	3 001	1 953	1 187
Kronisk giftige stoffer	160	186	216
Allergifremkallende stoffer	141	154	132
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	587	609	599
Utslipp			
CMR-stoffer ²	4,4	4,1	2,7
Kronisk giftige stoffer	0,8	0,8	0,8
Allergifremkallende stoffer	3,7	3,7	3,0
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	4,8	6,0	6,4

¹ Fordi et stoff kan ha flere risikosekninger, kan det også inngå i flere fareklasser. Utslippestimatene for fareklassene er dermed ikke direkte adderbare.

² CMR-stoffer: Stoffene kan forårsake kreft (C), mutasjoner (M) eller problemer med reproduksjonen (R).

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

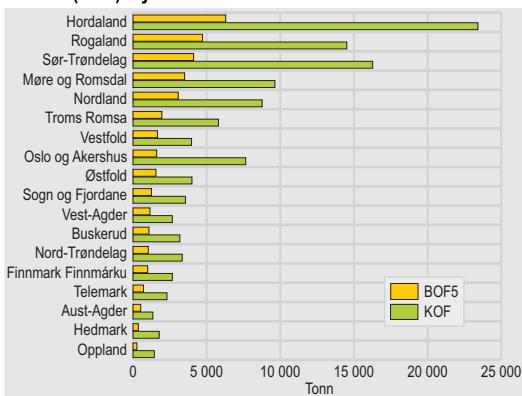
<http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/utslipp-av-de-farligste-stoffene-paa-sitt-laveste-siden-2002>
<http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/kjemikalier-i-hverdagen-nyttige-og-farlige>

Miljøstatus i Norge

<http://www.miljostatus.no/Tema/Kjemikalier/>

Vannforurensning

Kommunalt avløp. Utslipp av organisk materiale målt ved biokjemisk oksygenforbruk (BOF5) og kjemisk oksygenforbruk (KOF). Fylke. 2011

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen til Nordsjøen (Svenskegrensa til Lindesnes). Tonn

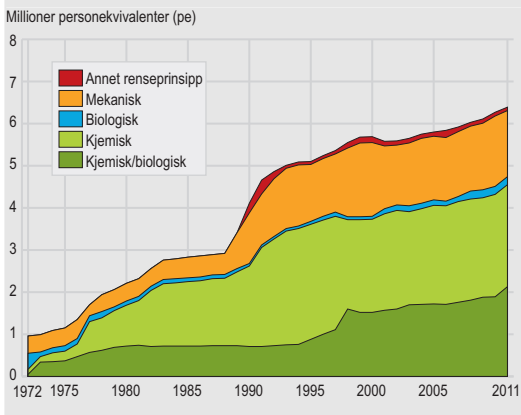
	Fosfor		Nitrogen	
	I alt	Av dette fra kommunalt avløp	I alt	Av dette fra kommunalt avløp
1985	1 465	928	32 231	11 929
1995	837	343	26 864	10 332
2005	651	216	21 140	7 124
2010	587	206	22 716	8 022
2011	585	222	22 593	8 135

Kilde: Norsk institutt for vannforskning (NIVA).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/ http://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/kommunale-avlop
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Hav-og-kyst/ http://www.miljostatus.no/Tema/Ferskvann/

Utvikling i renskapasitet for avløpsrenseanlegg

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen fra store avløpsanlegg (50 pe eller mer)

	2000	2005	2010	2011
Fosfor				
I alt (tonn)	825	735	813	825
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	0,2	0,2	0,2	0,2
Renseeffekt (prosent)	66,8	70,1	69,8	68,6
Nitrogen				
I alt (tonn)	13 191	11 880	13 313	13 582
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	3,7	3,2	3,3	3,3
Renseeffekt (prosent)	27,7	31,1	32,3	31,6

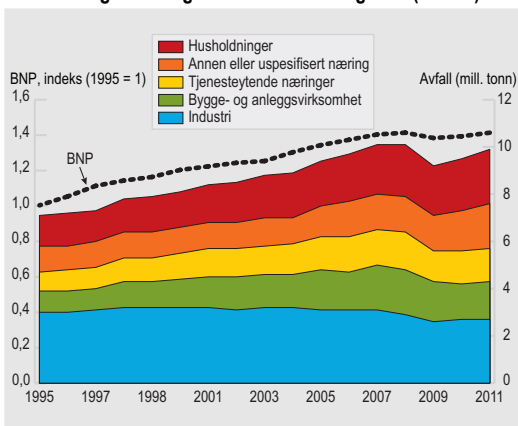
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/avlut/>

Avfallsmengder i Norge etter kilde. Endring BNP (indeks)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Avfallsmengder i Norge etter materiale. 1 000 tonn

Materiale	1995	2000	2005	2011
I alt	7 100	8 176	9 383	9 890
Papir, papp og drikkekartong	1 037	1 118	1 198	1 085
Treavfall	1 334	1 300	1 584	1 815
Våtorganisk avfall	1 079	1 256	1 421	1 452
Plast	377	414	413	478
Metall	593	758	920	1 096
Farlig avfall	573	611	970	1 259
Andre materialer	2 109	2 718	2 879	2 705

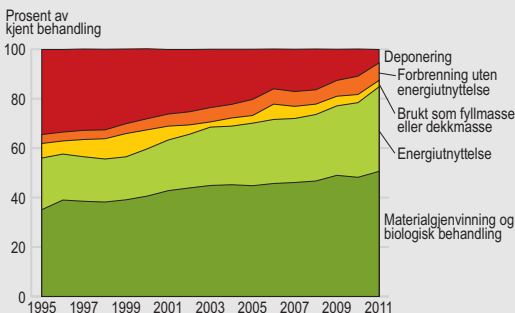
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/avfregno/>

Fordeling av vanlig avfall i Norge etter behandling

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp fra avfallsbehandling. Prosent av totale utslipp i Norge i 2011 og endring siden 1990

	Prosent av totale norske utslipp	Prosentvis endring fra 1990
Forbrenningsanlegg		
Svoveldioksid	0,9	-50
Nitrogenoksider	0,4	-23
Karbondioksid ¹	1,0	454
Bly	0,3	-99
Kadmium	0,1	-99
Kvikksølv	19,6	-51
Arsen	0,2	-98
Krom	0,2	-98
Kobber	0,0	-96
PAH-total	1,3	-12
Dioksiner	1,2	-99
Deponier		
Metan (klimagass) ¹	2,0	-38

¹ Regnet som prosentandel av totale klimagassutslipp i CO₂-ekvivalenter.

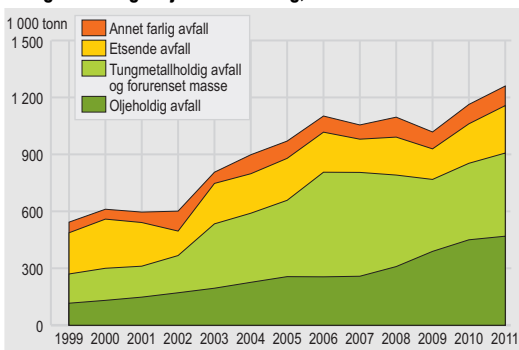
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/avfhand/>
<http://www.ssb.no/avfregno/>

Farlig avfall til godkjent behandling, etter materiale

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Farlig avfall til godkjent behandling, etter type behandling¹. 1 000 tonn

Type behandling	2003	2011
Oppstått i Norge i alt	806	1 259
Materialgjenvinning	64	219
Energiutnyttelse	105	143
Sluttbehandling	647	862
Lagerendringer ²	..	35
Importert fra utlandet	255	390
Eksportert til utlandet	77	180

¹ Eksportert avfall er inkludert i de enkelte behandlingskategoriene.

² Lagerendringer i 2003 er slått sammen med sluttbehandling

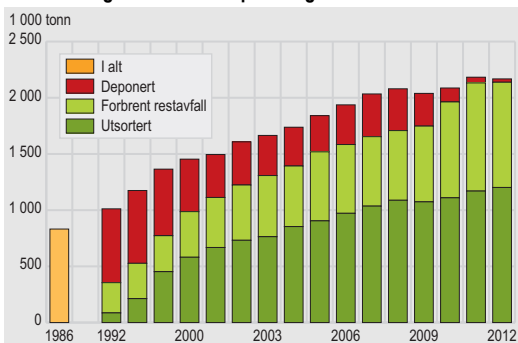
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/avfhand/>
<http://www.ssb.no/avfregno/>
<http://www.ssb.no/spesavf/>

Husholdningsavfall etter disponering

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mengde husholdningsavfall og utsorteringsgrad. De ti største kommunene. 2012

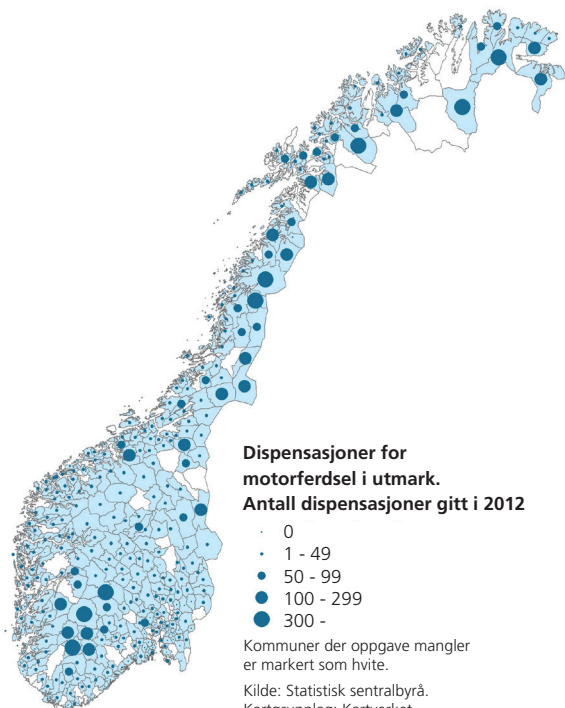
Kommuner sortert etter synkende innbyggertall	Husholdningsavfall per innbygger. kg	Andel utsortert for gjenvinning. Prosent
Oslo	362	50
Bergen	377	44
Trondheim	404	50
Stavanger	392	63
Bærum	407	53
Kristiansand	527	60
Fredrikstad	594	59
Tromsø	338	37
Sandnes	391	63
Drammen	508	66

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/avfkomm/>

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:

Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:

Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no

Internett: www.ssb.no

Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8823-4 (trykt)

ISBN 978-82-537-8824-1 (elektronisk)

ISBN 978-82-537-8823-4

9 788253 788234

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway